

REDACTIUNEA,
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisori nefrancașe nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
corespondenții Buretelor locale:
în Viena: M. Duke Nachf.
Ank. Augenfeld & Emerich Lesner.
Wolrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, E. H. Stein. Bernat. în Ham-
burg: Marcel & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă garmond pe o coloană 6 or.
— Publicări mai dese după
tarifă și învială.
RECLAME pe pagina a 8. a o
seziă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Teșgul nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu duși în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.

Brașov, Joi 21 Decembrie.

1900.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un
an 24 corône; pe șese luni 12 corône;
pe trei luni 6 corône; pe o lună 2
corône.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci, pe șese luni 20
franci, pe trei luni 10 franci, pe o
lună fr. 3.50

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Nu-i de trăit cu Românii?!

(S.) Fôrte arare-ori se aude câte-o
voce ungurescă mai favorabilă na-
ționalităților. Aceste tôte sunt pri-
vite ca trădătoare de patriă, fiind-că
nu se simt fericite a servi de pie-
destal grandomaniei maghiare și nu
vrâu să fiă folosite ca material pen-
tru „a-se spori maghiarimea“. Decă
totuși se ivesce ici-colo câte un corb
alb à la Mocsary, care pledază pen-
tru înțelegerea între Maghiari și na-
ționalități pe basă de drept, îndată
se ridică cu grămada toți în contra
lui și-l cârăe și-l ciupesc, de e vai
de el.

Se tem patrioții șovinisti, mai
ales cei ardeleni, că va fi pace și
liniște și ei vor scăpa din rolul
lor fôrte lucrativ de „element sus-
țitor de stat“ și că statul va esista
și fără de ei, când ei nu pot esista
fără de stat.

Abia a apărut prin foile ungu-
resci conversațiunea unei dame ma-
ghiare, Hedviga de Popovits, cu d-l
Urechia asupra unui *modus vivendi*
între Români și Maghiari și éta că
o altă „damă maghiară“ se adresază
lui „Magyarország“, o damă — ju-
decând după stil și mersul ideilor
fôrte probabil cu mustețe tuhutu-
miane — care din Aiud, din „orașul
patimelor maghiare“ (ca și când în
1848 alte orașe și sate n'ar fi pătî-
mit) strigă ca din gura șerpelui în
contra orî-cărui „modus vivendi“.

Nu voim a-ne ocupa cu espec-
toratiunile damei din cestiune, sci-
ind bine, că ađi între mii de Ma-
ghiari ardeleni nu vei afla unul, care
să vră sincer pacea și înțelegerea.
Prea bine se simt ei așa cum e acum,
decă să dorască vr'o schimbare în
raportul cu popórele conlocuitoare.
Tot Ardealul este dat pe mâna lor,
și încă o mulțime de posturi grase
în Ungaria. Dér ne vom ocupa pu-
țin cu argumentele produse în ple-
darea contra unui „modus vivendi“,
căci sunt cioplite cu mare reutate

pentru a seduce și ațita séu — fiind-
că sedusă și ațitată este de mult —
a ține caldă patima masei neprice-
pătoare a poporului maghiar.

„Dama maghiară“ din Aiud face
o paralelă între modul cum sunt tra-
tate naționalitățile în Ungaria și în-
tre tratarea Maghiarilor în România.
Concluziunea, firesce, nu putea fi alta,
decă că naționalitățile din Ungaria
trăesc, în asemănare cu sôrtea Ma-
ghiarilor în România, ca în sinul
lui Avram.

Las' că paralelele întotdeauna schio-
păteză. Dér nici nu se pôte face pa-
ralelă între naționalitățile de aici și
Ungurii din România, fiind-că aici
e vorba de popóre cu milioanele, pe
când Maghiarii de dincolo de Car-
pați sunt numai adunătură de ómenî
emigrați de fôrme din țera lor, séu
căutând muncă și noroc pe pâmên-
tul ospital al României.

Pe noi Românii și pe Slovaci
ne au aflat Maghiarii aici, când au
venit, și ne vor lăsa tot aici când,
pôte, se vor întorce în patria străbună,
(ôshaza) pe care o tot caută cu atâta
duioșă și nu și-au aflat' o încă până
ađi. Maghiarii în România sunt ve-
netici, ei vin când sunt flămândi și
erași se duc decă s'au săturat și au
adunat parale.

Noi am susținut și susținem
țerile acestea și le-am apêrat cu
sângele nostru. Victoriile sévirșite,
aprópe miraculoșe ale lui Uniade
în contra Turcilor, n'ar fi putut fi
câștigate fără de eroismul Româ-
nului, care a fost și a rămas neîn-
trecut. Veneticii unguři și secui din
România, nici-odată n'au adus ase-
menî servicii României. De ei Ro-
mânia n'a avut nici-odată lipsă
pentru apêrarea ei. Sunt prea pu-
ținî cei împământeniți acolo, decă
ca să numere în această privință,
ér cei-ce nu sunt supuși români
nici nu sunt obligați la serviciul
militar. Tot așa România n'are ne-
apêrată lipsă de brațele lor munci-
tore, pe când nu scim ce ar face
proprietarii unguři, mai ales cei din
Ardeal, decă ar emigra toți Ro-
mâni.

Cum pôte face dér om cu min-
tea sănătôsă asemănare între numê-
rul neînsemnat de Unguri și Secui,
carî petrec în România, unde emi-
gréză și de unde se reîntorc după
plac, cu poporațiunea băștinașă ro-
mână de mai multe milioane din Ar-
deal și Țera ungurescă, care este
parte constitutivă din acest stat?

Mai scrie „dama maghiară“ po-
litisantă din „orașul patimelor ma-
ghiare“, că în România în școlele
unguresci s'ar propune în limba ro-
mână, pe când la noi se lasă Româ-
nilor în dragă voiă să învețe româ-
nesce în școlele lor.

Acéta afirmare se baséză mai
întâiu de tôte pe false informațiuni.
Școlele unguresci, nemțesci, bulgă-
resci etc. se bucură în România de
deplina libertate a instrucțiunei, se
pretinde numai ca să cultive și stu-
diul limbei române, precum nici nu
se pôte altfel într'un stat omogeu
național. Afară de acéta acolo cu

toții, și străinii știu românesce, pe
când la noi ocupând Românii teri-
torii mari copilul român în aceste
ținuturi nici vorbă maghiară nu aude.
Și totuși chiar în școlele române
poporale este impus studiul limbei
maghiare în contra legii firei și a
principiilor pedagogice.

„Patrióta“ din Aiud a uitat să
pomenescă acel moment al liberali-
tății maghiare pe terenul instruc-
țiunei, că pe când guvernul ungu-
resc ne îndopă cu limba maghiară
școlele susținute numai de noi, pe
atunci — spre rușinea veacului și
în contra legii esistente — nu nu-
mai că nu ne înființeză școli cu
propunerea română în ținuturile ro-
mâne, dér ne împiedecă chiar a-ne
înființa școli cu banii noștri proprii.

Mai amintesc „dómna“ din Aiud
ca culme a liberalității maghiare, că
aici la noi naționalitățile pot vorbi
pe la oficii în limba lor, pe când în
România Maghiarului nu-i este per-
mis a vorbi în limba maghiară.

Afirmarea acéta este la culme
ridiculă. În România funcționarii nu
sunt datorî a cunosce altă limba de-
cât cea română. La noi însă chiar
legea impune funcționarilor de-a pri-
cepe limba română, ca să se pótă
înțelege cu poporul. Dér legea nu
se ține și numai de nevoie e tole-
rat Românul a vorbi în limba sa,
pentru-că nu scie unguresce. Rabdă
el pentru acéta destule injurături și
batjocuri dela tot tras-impinsul de
funcționăraș maghiar și apoi când
se tracteză de vr'un act însemnat,
e constrins, tot în contra legii, să
facă cheltueli bietul om pentru tra-
ducerea lui în limba maghiară etc.

Maghiara politisantă din Aiud
n'ar fi trebuit să trecă cu vederea o
clasică ilustrare a „libertăților“ dela
noi. Pe când în România Maghiarii
își țin festivitățile lor naționale în
locuri publice, folosind stéguri ma-
ghiare, fără să fiă superați de nimeni,
pe atunci la noi sunt tiriți la poli-
ția și li-se face proces acelor băr-
bați și femei, carî pörtă colorî na-
ționale pe vestmintele lor.

Firesce că în asemenî împreju-
rări „dama maghiară“ din Aiud nu
putea decă să pledeze în contra
orî-cărui „modus vivendi“ cu Ro-
mâni. Ea pôte fi „politisantă“, de
Dómne feresce, dér politicôsă nu
este.

Urmările unui război între marile puteri.

Nu de mult cunoscutul consilier
de stat rusesc, de Bloch a publicat în
„Revue des Revues“ un *essay*, în
care a încercat să dovedescă în ces-
tiunea tribunalelor de arbitrii națio-
nale puse la conferența de pace din
Haga de cătră Rusia, că Germania,
care la acea conferență s'a opus
mai tare propunerilor rusesci, și-a
vătêmat printr'asta propriile sale
interese, deóre-ce ea dela un război
se pôte aștepta la mai mari pierderi
ca un alt stat.

Ideile desfășurate în acest *essay*
se motivează și se argumenteză pe
larg într'o carte apărută tocmai
acum a lui Ioan de Bloch întitu-
lată: „Probabilele urmări economice
și politice ale unui război între
marile puteri“.

Bloch este de părere, că după
ce timp așa de îndelungat pacea
lumii a fost privită ca o utopie,
acum jurstările au ajuns așa departe,
pentru a face să apară ca *utopie*
adeverată războiul între puterile mari.

El susține acéta părere cu ur-
mătoarele argumente:

În primul rând războiul în sine
ar fi din punct de vedere tehnic
imposibil. Înmulțirea forțelor armate,
perfecționarea tehnicii, duc cu tim-
pul lucrurile *ad absurdum*. Într'un
război mai mare european, cheltue-
lile ar face 105 milioane franci pe zi;
nu mai mobilizarea pe jumătate a ar-
matei germane ar costa singură zilnic
25 milioane Mărci. Pe când marile pu-
teri, ce aparțin de-o parte triplei
alianțe, de altă parte dupei alianțe,
înaintea anului 1870 au putut mo-
biliza la olaltă cam 5 milioane și
jumătate de ómenî, ele dispun acuma
de forțe armate de șapte-spre-dece
milioane. Mobilizarea unor astfel de
masse este simplu cu neputință, greu-
tățile marșului și a proviantării nu
se pot învinge.

O bătăliă capitală (decisivă) ar
cere un spațiu, ce ar fi cu totul ne-
calculabil; nimeni nu-și pôte închipui
cum ar trebui să fiă condusă o ast-
fel de bătăliă. La acéta se adauge
tehnica modernă a armelor. Pute-
rea de acțiune a artileriei franceze
de es. este ađi de 133 de ori mai
mare ca în 1870.

Urmarea acestei stări de lu-
cruri ar fi, că nu s'ar puté purta
decă numai lupte locale, pe când
armatele cele mari ar trebui să se
întărescă reciproc prin retransamente.
Pentru decursul unui astfel de rês-
boi, ne dau un exemplu luptele
înaintea Plevnei. Atunci a pierdut
partea atacătoare, care a fost de
patru ori mai numărôsă, la fiă-care
asalt între 36 și 62 procente, și
acéta a fost înainte cu 25 de ani!
Cât de colossal s'a dezvoltat însă
de atunci tehnica modernă a ar-
melor.

Urmarea acestor împrejurări este
că durata războiului va fi de tot
îndelungată, și fiind-că ađi diferitele
popóre atêrnă unul de altul în pri-
vința economică în măsură mult mai
mare, ca orî și când, ar trebui să
vină peste capul popórelor cea mai
gróznică miserie economică. Mai în-
tâiu ar trebui să se nască o *grozavă*
urcare a prețurilor cerealelor și fôrme
mai ales în acele state, carî sunt
avizate la importul de cereale din
străinătate. Tótă producțiunea ar
trebui să stagneze; se pôte de esem-
plu dovedi cu statistica, că ar fi
chemați sub stég 86% dintre lu-
crătorii de mine silesiani. Dările nu
vor intra, banii institutelor de eco-
nomii se vor folosi pentru înarmări.
Imprumuturi nu se vor puté face
în străinătate, gróznicele cheltueli

se vor pute acoperi numai prin emisiune de bani de hârtie, ceea-ce va trebui să urce prețurile și mai tare. Confuziunea pe piața capitalelor va fi nespuse de mare. Dacă vom socoti chiar, că scăderea cursurilor nu va fi mai mare ca la începutul războiului germano-frances, așa-der la valorile de depunere în termen mediu cu 20 la sută, ér pentru valorile de dividende în termen mediu cu 35%, atunci totuși, de es. pierderile capitaliștilor austriaci vor face 8.5 miliarde, de mărci.

Dér nu numai războiul este de condamnat, stricăciosă e și puca înarmată. Cheltuelile pentru scopuri de războiu rămân, ce-i drept, în țără, dér sunt neproductive. Dacă din banii întrebuițați pentru tunuri s'ar edifica case, ca să aibă unde locui oamenii, cari acum n'au locuințe, această ar fi un avantaj învederat. Fabricile pentru industria de războiu ar suferi ce-i drept, o pierdere, dér mașinile lor ar pute să fiă adaptate pentru alte scopuri. Lucrătorii, cari și-ar perde munca, ar afla ocupațiune fără a cauza nici o perturbare în producțiune, dacă s'ar face să crească și puterea lor de consumațiune.

În ce privește conferența din Haga, d-l de Bloch deplânge amar, că diplomaților le-a succedat prin crearea unui program curat tehnic, de a împinge în planul din urmă ideea principală a propunerii rusești, adică dovedirea, că susținerea păcii înarmate e stricăciosă și imposibilă.

Multe încordări, unele rezultate curate formale, nici un mers, acesta este bilanțul conferenței dela Haga. Dacă ar fi ajuns până acolo, ca să creeze un tribunal de arbitrii mai serios, cursul istoriei ar fi devenit cu totul altul, și războiul din Transvaal și China n'ar fi avut loc. Dér totuși, — dice d-l Bloch — conferența, dacă chiar n'a scris cartea păcii, cel puțin a compus precuvențarea ei.

Din România.

Cu ocaziunea aniversării născerii M. S. Reginei, d-l P. P. Carp a adresat M. S. Reginei următoarea cuvântare:

Prea înaltă domnă!

Presint Majestății Văstre, în numele consiliului de miniștri, cele mai căldurose felicitări pentru aniversarea născerii Văstre.

Vă urmă să fiți încă mulți ani, ca și în trecut, podoba femeilor încoronate. Înzestrată cum sunteți cu o rară inteligență, când nu ați făcut, ați inspirat și prin o deosebită fericire inteligența a lăsat inimii întreaga ei libertate de acțiune. Nu e lacrimă, cu care să nu fi compătimit, nu e durere, la care să nu fi căutat alinare, fiind astfel cea mai perfectă reprezentantă a femeii în ideea ei fire.

Soim, oă lauda ce vă aducem nu e mică, dér lauda când e meritată, nu e o măgulire, este un act de recunoștință.

Să trăiți Majestate!

Regele și Regina — spune relația oficială — au exprimat vtile lor mulțumiri d-lor miniștri. Au primit apoi casele civile și militare etc. Regina a primit mai multe dame din societatea bucurească împreună cu copiii lor etc.

D-l Benger, consul general al României la Stuttgart a publicat o a 2-a ediție, adăugită și revădită a scrierei sale „*Rumänien, ein Land der Zukunft*“. Această ediție a apărut în limbile germană, engleză și franceză. D-l Brăileanu, secretarul general al consulatului a avut onorea de a prezenta M. S. Regelui, din partea d-lui Benger un exemplar frumos legat al acestei scrieri, în care Țăra românească e descrisă după izvóre oficiale și după informațiunile luate dela persoanele cele mai conștiente. M. Sa a binevoit a exprima înalta sa satisfacțiune.

Azi și mâine, Joi se va face la *Tibănești*, proprietatea d-lui P. P. Carp, o mare vânătoare de lupi și vulpi. La această vânătoare va asista Principele (moștenitor) Ferdinand

însoțit de d-nii Tamm, secretar intim, și colonel Presan adjutant princiar.

Între alții au fost invitați d-nii M. Suțu guvernatorul Băncei, Cantacuzin-Pascanu, I. Miclescu secretarul ministrului de justiție, Scarlat Virnav directorul R. M. S. precum și alte persoane de distincțiune. Principele Ferdinand, însoțit de suita sa, va sosi la Buhăești în dimineața zilei de unde vor fi conduși la Țibănești în rădvane moldovenești, escortate de câte-va sute de săteul în haine de sărbătoare.

Membrii sindicatului diariștilor din București au decis să dea zilele acestea un banchet în onorea d-lui A. Ciurcu, fost director al *Timpului* și președintele acestui sindicat, care a împlinit 25 ani de carieră în diaristică.

Pentru azi, Miercuri seară, 20 Decembrie s'a anunțat la Teatrul Național din București marea operă „*Hebra*“ în beneficiul primadonei, a d-șoarei *Onoria Popovici*. „*Ap. Naț.*“ îndemnând pe toți Românii să-și aduca prinusul său dice:

„D-șora *Onoria Popovici*, Româncă din Brașov, dispune pentru moment de locul întâi printre cântărețele noastre tinere, atât ca voce cât și ca școlă musicală și simțire inteligentă și căldură în interpretarea rolurilor din operele cele mai grele“.

Situația Băncei Naționale. Din situația sumară a Băncei Naționale încheiată la 9 Decembrie eștragem următoarele cifre:

Stockul metalic al Băncei presentă un spor de 3.800.000 lei din care 2.200.000 lei aur și restul argint: tratele aur sunt în scădere cu 300.000 lei.

Portofoliul și avansurile pe efecte sunt în scădere, portofoliul cu 6.592.000 și avansurile cu 4.400.000 lei.

Biletele în circulație sunt în creștere cu 11.164.146 lei ca urmare a sporului stockului Băncei.

Înțelegerea între guvern și Balcă a avut oarecare înfringere asupra transacțiunilor dela sfârșitul săptămânei, totuși însă lipsa de numărare se resimte foarte mult și cu totă apropierea sărbătorilor afacerile stagnează.

Profesorii gimnasului din *Călăraș*, au luat frumoasă inițiativă de a da o mare sărbătoare în seara de 23 Decembrie v. în folosul elevilor seract. Programul serbării este foarte bogat, între altele se vor executa diferite figuri de gimnastică și dansuri naționale de către elevii gimnasiunii sub conducerea d-lui profesor *Amedeu Georgesou*. Se vor juca 2 piese teatrale și se vor cânta mai multe cântece de către elevele școlii profesionale. În fine muzica militară va esecuta bucăți din diferite opere.

Meseriașii și breslele. — Duminecă a fost o nouă întrunire a meseriașilor în București în care s'a discutat din nou asupra proiectului de lege deșpus din inițivă privată, pentru înființarea breslelor de meserii. O protecțiune mai mare a meseriașilor, esțădi isoiați și nesiguri pe ziua de mâine, se impune și este necesară. Această protecțiune nu o pôte da însă decât Asociațiunea diferitelor specialități de meserii, constituțiunea lor în bresle.

Nimeni nu dorește mai mult ca noi, dice „*Apărarea Națională*“, se vadă prosperitatea meseriașilor români și înmulțirea lor, pentru ca să nu mai vedem trista faptă că în multe din orașele țării nu se găsește aproape nici un meseriaș român. Meseriașii însă n'au fost fericiti în proiectul de lege ce au făcut pentru constituirea breslelor de meserii și în multe puncte au fost rău consiliați și au dat breslelor o competență exagerată și au nesocotit unele principii de libertate a muncii.

Fără respectul muncii libere și a individualității meșterului, nu pot fi bresle autorizate în societățile moderne și meseriașii ar face bine, în interesul lor, să modifice legea lor potrivit cu principiile moderne și să se constituie așa cum s'au constituit breslele în Germania și Austria, larg deschise și de loc cu drepturi tiranice asupra membrilor lor și asupra muncitorilor meseriași în genere. Meseriașii noștri trebuie să înțelgă, că ori ce Român are dreptul de a munci și de a trăi și că numai atunci cauza lor va fi sigură de triumf, când cererile lor vor fi moderate și potrivite cu regulile și legile care conduc societățile moderne.

În întrunirea de Duminecă s'a comunicat și rezultatul demersului, pe lângă d-l ministru ai domeniilor în privința cesțiunei meseriașilor. D-l *Filipescu* a răspuns, că face rezerve asupra proiectului pentru îmbunătățirea sôrței meseriașilor deșpus de d-l Bră-

tesou la Cameră, și că va căuta să dea o soluțiune satisfăcătoare revendicării meseriașilor.

D-l P. P. Carp, prim-ministru și ministru de finanțe, pentru a protegia industria națională a lănei, va ridica încredând taxa dela 8 la 16 la suta de chilogram pentru importul lănei.

Duminecă viticultorii din județul Iași au ținut o întrunire a cărei scop a fost găsirea unui mijloc de a interveni pe lângă guvern de a declara regiunea viticolă din jurul Iașilor ca filoxerată spre a replanta viile atinse de filoxeră.

D-l *Emil Gh. Racoviță*, savantul naturalist și explorator român, a părăsit Iași și a plecat în sudul Franței — și nu se va reintorci în țără, decât la finele lunii Iunie.

Sumele depuse la Casa Economiei în București s'au ridicat la 31 Octomvrie la cifra de 27,318,183 lei.

Cererile impuse de Asociațiunea cultivatorilor de sfeclă din Moldova, fabricelor de zahar, au fost acceptate. Cultivatorii de sfeclă au cerut, ca sămânța să li-se dea pe costul ei, ér pentru vagonul de sfeclă au cerut 300 lei în loc de 250.

Ministerul domeniilor a scos în vânzare și va ținé licitație la Ianuarie pentru un număr de 30 de păduri, dintre cari 8 de brad și 22 de stejar. Valoarea acestor păduri e estimată la 16,000,000 lei.

Pace în China?

Din Peking sosesc o șcire foarte însemnată. Împăratul Kwangsu a primit neschimbată toate condițiunile de pace puse de marile puteri și printr'un edict a încunoscintat pe împuterniciții chineși *Li-Hung-Ciang* și prințul *Cing* despre acesta. Împăratul a rugat tot-odată pe reprezentanții puterilor, ca să începă cât mai curând negocierile de pace, cu scop de a se pune capăt ostilităților.

Etă telegramele relative la acest pas important:

Paris, 31 Dec. Agenției „*Havas*“ i-se anunță din Peking: *Cing* și *Li-Hung-Ciang* au predat ambasadorilor un edict împărătesc, în care împăratul declară, că China primesce nota puterilor și îndrumază pe reprezentanții ei a începe negocierile în cesțiunea curmării ostilităților. Împăratul își exprimă tot-odată dorința de a se grăbi negocierile de pace, fiind-că pe la finele lui Februarie voesce să se reintorci în Peking.

Londra, 31 Dec. Lui „*Times*“ i-se anunță cu data de ieri din Peking: *Chinesii* au primit toate condițiunile din nota comună și au trimis declarațiunile formale despre acesta, cu rugarea de a se începe imediat negocierile și de a se sista ostilitățile. — „*Pull Mal Gazette*“ e informată, că s'a publicat chiar și armistițiun.

Newyork, 31 Dec. Pe împuterniciții chineși i-a surprins mult porunca împăratului, de a primi condițiunile notei comune. Nici *Li-Hung-Ciang*, nici prințul *Cing* n'au creșut, că va succeda a determina curtea în timp de șcece zile la conciliațiune. Porunca împăratului dice, că nota să fiă primită în toate ale ei, dér să și dea silința a stôrce condițiuni parțiale mai favorabile, mai ales în ce privește garnisónele ambasadelor și altele.

După toate acestea în China ar fi să fiă pace. Să nu uităm însă, că pacea acesta o dorește împăratul chinez. Ce va dice însă împăratăsa și sfetnicii săi mai puțin moderati și inclinați a primi condițiunile cunoscuta ale puterilor? Viitorul proxim va desluși întrebarea acesta gravă.

Din Bulgaria.

Diarul „*La Roumanie*“ aduce următoarele informațiuni importante din Bulgaria:

„Situațiunea internă a principatului bulgar continuă a fi foarte precară. Am primit informații pozitive, cari confirmă acesta.

„Se știe, că membrii noului guvern sunt în continue neînțelegeri atât de serioase încât, acum trei zile, d-l *Ivancoff* a prezentat demisiunea cabinetului, pe care îl presidază.

„Prințul Bulgariei a refuzat să primescă această demisiune, cu toate acestea certurile între miniștri continuă. Sunt două partide în guvern, cari caută să se predomine.

„Comitetul revoluționar din Sofia continuă teribilele sale jafuri, sub ochii nepăsători, e și aproape complicit ai autorităților.

„Etă aici două exemple convingătoare:

„Un supus austriac, comerciant în Plevna, a fost atacat, acum câte-va zile, de agenții comitetului, cari, după ce l'au băut, i-au cerut bani pentru propaganda lor. Agentul diplomatic al Austro-Ungariei, alarmat de această utozeanță, a însărcinat imediat pe vice-consulul său ca să, se duca la fața locului, pentru a proceda la facerea unei anchete.

„Vinovalii n'au fost până acum nici areștați, nici chiar urmăriți, cu toate probele pe cari le-a descoperit ancheta despre vinovalia lor.“

ȘCOLILE ȚĂRII.

— 20 Decembrie v.

Parastas pentru *Ioan Bădila*. Eri s'a serbat în capela Metropolei din Sibiu un parastas solemn pentru odihna sufletului răposatului binefăcător *Ioan Bădila*. Serviciul divin l'a oficiat d-l protopop *I. Papiu*, ér cântările le-a esecutat corul seminarial. Printre cei de față era și *I. P. S. S.* Metropolitul *I. Meșianu*, d-l archimandrit *II. Pușcariu*, văduva Moldovan, familia *Moga*, prof. *G. Dima* și alții numeroși membrii din societatea română sibiană.

Care va fi rezultatul recensământului. Eri s'a început în țără întrégă numărarea populațiunei, care va dura până în 10 sau 15 Ianuarie n. Cam 50,000 de comisari de numărare sunt însărcinați cu esecutarea acestei lucrări. Resultatul definitiv al numărării nu se va pute cunóșce decât pe la mijlocul lui Martie. Dér și până atunci o fôie din Budapesta, care și atribue un fel de dar de profesire, spune deja de pe acum, care va fi acel resultat. Ea își întemeiază spusele pe datele statistice, ce se adună an de an și din cari date se pôte face un calcul mai mult decât aproximativ cu cât a crescut populațiunea țării anul din urmă față cu anii precedenți.

Fôia din cesțiune dice, că pe baza datelor statistice din anul curent, numărul populațiunei țării de sub coróna Sf. Stefan ar fi la 1 Ianuarie 1901 de: 19,900,000; pe baza calculului din periodul 1880—90 și a sporului din acesti ani: 19,262,000; ér pe baza sporirii firesci 19,420,000. Diferența nu e mare. În mânia emigrării, cari în jumătatea periodului 1890—900 au întrecut sporirea naturală, fôia maghiară dice, că totuși numărul locuitorilor s'a sporit, fiind că în timpul din urmă imigrările au întrecut emigrările. — Cu alte cuvinte, habar să n'ai țără, decât poporul tșu băștinăș ia drumul pribegiei în străinătate, căci nu vești tu cum vin peste Muncaoi și prin toate punctele țării perciuinații, viitori tșei cetățenii?

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: Înloc de felicitări de anul nou: Dela d-l și domna *Dr. Valeriu Branisce* 5 cor., *Dr. I. Bunea* 3 cor., *I. C. Panțu* 4 cor., *P. Roșca* 2 cor. și *D. Făgărășianu* 4 cor. — *Administrațiunea fondului*.

„Cai vindem, ómenii însă nu!“ Așa esclamă o fôie îngureșcă la șcirea, că agenții engleși outreeră comitatele din Ardeal pentru a înrola soldați spre a-i trimite în Transvaal. Șcirea acesta i-s'a trimis din Sibiu diarului „*Neue Freie Presse*“. Să dice, că fiecare soldat înrolat va primi un avans

STRUGURI de masă foarte frumoși, ca cum ar fi culeși de pe viță, se capătă în fie-care și în cantități mari la **E. R. Fernengel** Strada Hirscher nr. 2. Podul batusilor

Dela Tipografia „AURORA”, A. Todoran

— din Gherla — Szamosujvár, —

se pot procura următoarele cărți:

Cuvântări pe Dumineci. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormitul — Iustin Popf, 48 predicii pe 38 Dumineci 2.20

Cuvântări bisericesti (acomodate pentru oricare timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II. 1.20

Cuvântări bisericesti (pe Dumineci) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20

Cuvântări bisericesti la toate sârb. de peste an de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Budu, vicar 1.—

Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu, vicar —.40

Cuvinte de aur s'au învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea —.80

Dumnezeiesca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroș —.25

Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu —.40

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului —.80

Rugăciunea D-lui, „Tatăl nostru”, explicată pe scurt de I. Boroș —.10

Tipicul preotesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar —.50

Istoria iconei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula —.10

Bocete, adică cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul —.40

Na m'ă uita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. —.25

Omul și lumea, cântări funebrele de Aron Boca Velcherianul —.08

Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul —.10

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc, profesor gimn. —.60

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broșat —.25

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung —.10

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu —.06

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învăț. Năsăud, Praxă. Teorie. Cânturi —.30

Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de G. Simu —.25

Cartea plugarilor s'au povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor și celelalte ramuri ale economiei de I. Georgescu —.25

Codrean, Craiul codrului, de George Simu —.06

Cântăreța. Novelă de Dem. Dan —.15

Carmen Sylva, Prelegere publică ținută prin V. Nicoră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei României. —.10

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de P. Reteganul —.28

125 Chiuituri de cari strigă feciorii în joc —.12

Cu vârful penei Scrieri satirico-umoristice de Anton Popp. I. Monolôge. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare —.55

Din poveștile lui Esop de Aron Boca Velcherianul —.08

Două turturele de aur. Poveste de Laur. Cierbea —.12

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu —.30

Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiță — cu o prefață de G. Simu —.15

Felicitări în poezii și prosă la Anul-Nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moș, unchiu, mătușe, nănași, tatori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice, de George Simu —.20

Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.08

Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d-lui V. Petri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrișor, învățător —.40

Gruia lui Novac —.10

Horia lui Pinteza Vitezul —.06

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar —.10

Indreptar pentru ortografia română, de Vas. Dambrava —.12

Impărăția țiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velcherianul —.08

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulf —.30

Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp —.20

Lira Sionului s'au cântarea sârbătorilor. — Poezii religioase-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul, cu o precuvântare de G. Simu —.25

Monolôge de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neaștepte —.04

Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bătrân —.08

Nr. 3. La Anul-nou —.04

Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut —.04

Nr. 5. O pățanie —.04

Merinde dela școală s'au învățături pentru popor, culese din gîraru unui școlar, de Dr. Georgiu Popa —.60

Miseriile sociale Novelă de P. C. Z. Rovinar —.15

Musa Someșan. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25

N-rii 76 și 77. Narățiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco —.20

Nopti de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu —.60

Opșaguri. Cât cioplite cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul —.40

Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul —.04

Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novejii „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar —.10

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și aranjate. Prețul red. (dela fl. 1.20) la —.60

Povestea Pascuii s'au credința deșertă populară. De Ar. Boca Velcherianul —.08

Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților, de G. Simu —.30

Pietatea poporului român, s'au cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Compusă de doi preoți gr. cat. Murășeni din diec. gr. cat. a Oradei-mare —.10

Păcală și Tândală. Poveste de G. Cătană —.10

Prietenul sătănelui român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul —.30

Pilde și sfaturi pentru popor de I. Popp Reteganul —.30

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé —.06

Poveștile Bănatului, de George Cătană, învățător. Tom. I, II, III à 25 cr., toate 3 tomurile —.65

Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul —.10

Renascerea limbii române în vorbire și scriere, de Dr. Gr. Silași, broș. II. și III. Prețul fie-ărei broș. —.40

Ambele de-odată —.70

Risete și zimbete de Tit. V. Gheaja —.30

Românul în sat și la ôste, de Ioan Pop Reteganul —.30

Schițe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. 1.—

Suspini și zimbire. Poezii și prosă de Ant. Popp —.40

Starostele s'au datini dela nunțile Românilor ardeleni de I. Popp Reteg. —.15

Trandafiri și violele. Poezii populare de I. P. Reteganul. Edițiunea a III. —.30

Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08

Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08

Țiganul și Magnatul s'au vraja și farmecele populare, de A. B. Velcher. —.08

Ultimul sicastru. Tradițiune de George Simu —.06

Versuri de dor, adunate din poezii români de A. —.25

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediția III. 1.20

Omul. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc, de George Cătană —.25

Orar General pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător, de Georgiu Magyar —.40

Vieta P. C. Verg. Maria, de C. Darabant —.15

Zina Câmpiei, de A. Boca Velch. —.08

Cărți de rugăciuni:

Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păcașiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V., corasă și amplificată. — Legată simplu —.50

legată în pânză —.80

legată în piele 1.60

„ ” catifea 2.50—3.80

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legat simplu —.50

legat cu pânză —.80

„ ” piele și aurit 1.60

„ ” legătura de lux 2.50—3.80

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat —.22

Cărticica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui exemplar legat —.10

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui exemplar legat și espedat franco este —.10

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui esem. legat și spedit franco —.12

Din „Literatura populară”, de Domeșiu Dogariu.

Nr. 1. Moș Toma Bădiceanu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele. Prețul —.06

Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele. —.06

Nr. 3. Insurătorea Sorelui (basm) —.06

Nr. 4. Fiul bucătăresei împăratului (basm) —.06

Nr. 5. Vacărețul (basm) —.06

Nr. 6. Diana, dîna munților și Fata de împărat cu mâinile tăiate (2 basmur), —.06

Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. —.10

Nr. 8. Spiriton și Nicolae (basm) —.06

Nr. 9. Fiul oi (basm) —.06

Nr. 10. Povestiri și anecdot. pop. —.10

Biblioteca teatrală a „Aurorii”.

Nr. 1. Călea drăpă e cea mai bună, comedia într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant —.10

Nr. 2. Paza Maicii sînte. Dramă în 4 acte, localisată de Ant. Popp —.12

Nr. 3. Otrava de hârciog. Comedia într'un act, de Ant. Popp —.08

Nr. 4. Pedepsirea vanității. Dramă într'un act, trad. din limba franceză de At. Bologa —.10

Nr. 5. Discreția fără voiă. Comedia într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant —.12

Nr. 6. Crescătorul. Comedia într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant —.10

Nr. 7. Otrava femeiască, comedia de I. Țințar —.10

Nr. 8. Distrășii. Comedia într'un act de C. Darabant —.10

Cărți de școală aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodicese de Vasile Petri:

Nou ABCD-ur românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul m. in. reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16.006 din a. 1889. Prețul unui exemplar legat 25 cr.

Legendar s'au carne de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X., emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat —.50

Tot de același autor:

Școala română. Foișe pedagogice și didactice pentru interesele institutelor de învățământ și ale organelor acestora. Anul II, IV, și V. (I. și II. e epuizat. Fie-care an 1 fl., cu porto 1.10

Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II. III. și VI. (I. e epuizat), fie-care 1.— ou porto 1.10

Plan de lecțiuni pentru școlile românesce. Intocmit pe 30 de săptămâni 25 cr., cu porto —.30

Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în înțelesul articolului de lege XXXVIII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii minist. reg. ung. de culte și instruct. publ. din 29 Iunie 1889, Nr. 17,284. Prețul 22 cr.

Legea de pensiuine pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă, prețul —.22

Scriptologia s'au modul de a înveta cetitul scriind. Indreptar pentru învățătorii la tractarea cetitului în școală 1.—

Almanachul prentului Român pe anul 1901. Prețul unui es. 30 cr., espedat prin postă 35 cr., 6 esem. comandate de-odată costă espedate franco numai 1.60

Căldarul „Aurorii” pe an. 1901. Prețul unui exemplar —.25

prin postă franco —.30

6 esemplare spedate franco 1.35

„Căldarul Plugarului” pe anul 1901. Pretul unui exemplar 25 cr.

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele, apărute ori și unde.

Recușite de scris pentru școală și cancelarie. — Tot soiul de tipărituri oficioșe.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloge se trimit ori-și-cui gratis și franco.

Vîndătorilor se dă rabatul cuvenit.

Tôte comandezle a se adresa la:

Tipografia „AURORA” A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Tôte cărțile de mai sus se pot procura direct și dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov.